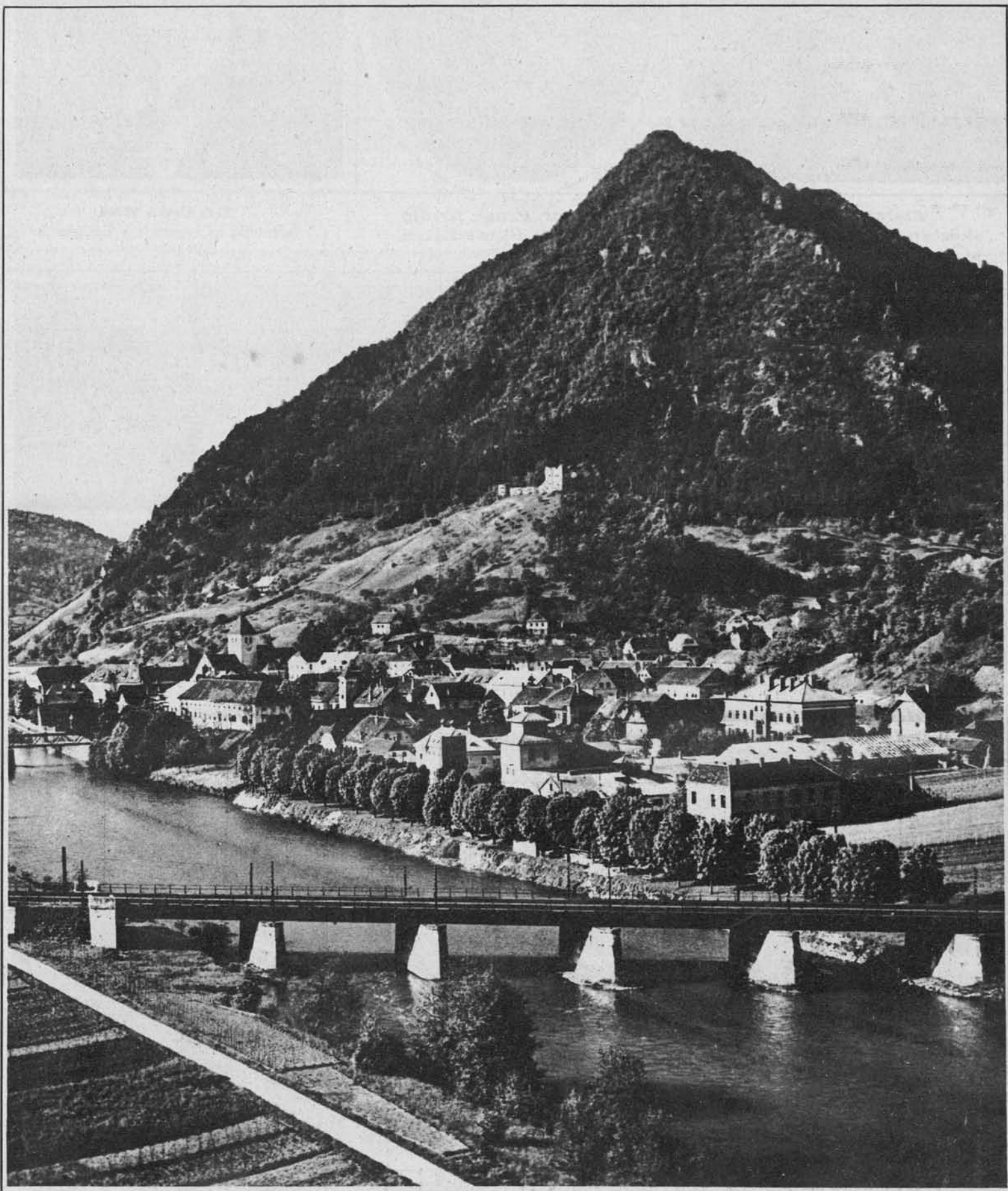

Ilustrirani **Slovenec**

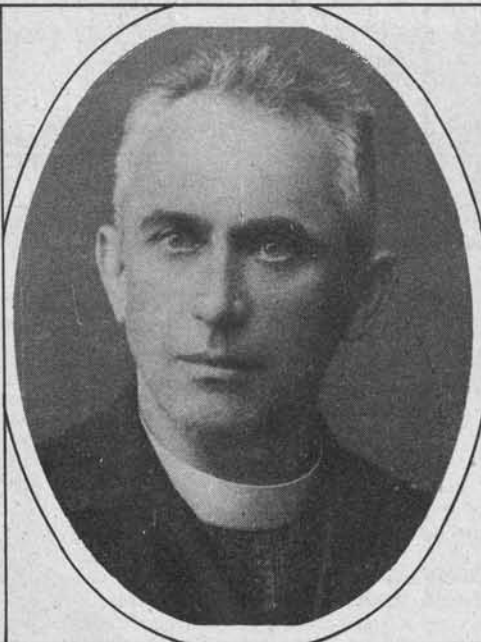
Leto III ♦ Tedenska priloga „Slovenca“ z dne 16. okt. 1927, števil. 235 ♦ Štev. 42

Naša slovenska mesta: Laško
ki je bilo letos povzdignjeno iz trga v mesto

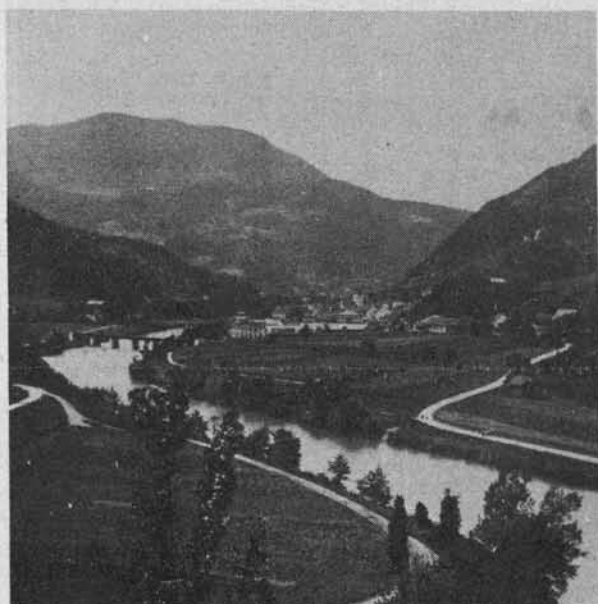
Ludovik Pinkova
vladni svetnik, predstojnik okrajnega
glavarstva v Laškem.

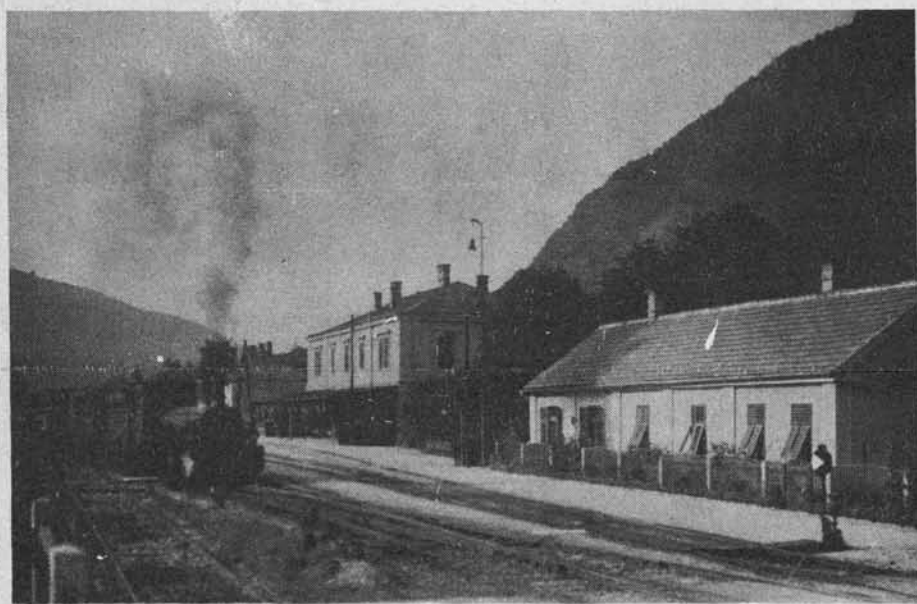
Msgr. dr. Franc Kruljc
nadžupnik in dekan v Laškem.

Dr. Fran Roš
odvetnik, ki županuje v Laškem že
izza prevrata.

Dolina Savinje in Laško
Pogled s stolpa cerkvice Marija-gradec.

Kolodvor v Laškem.

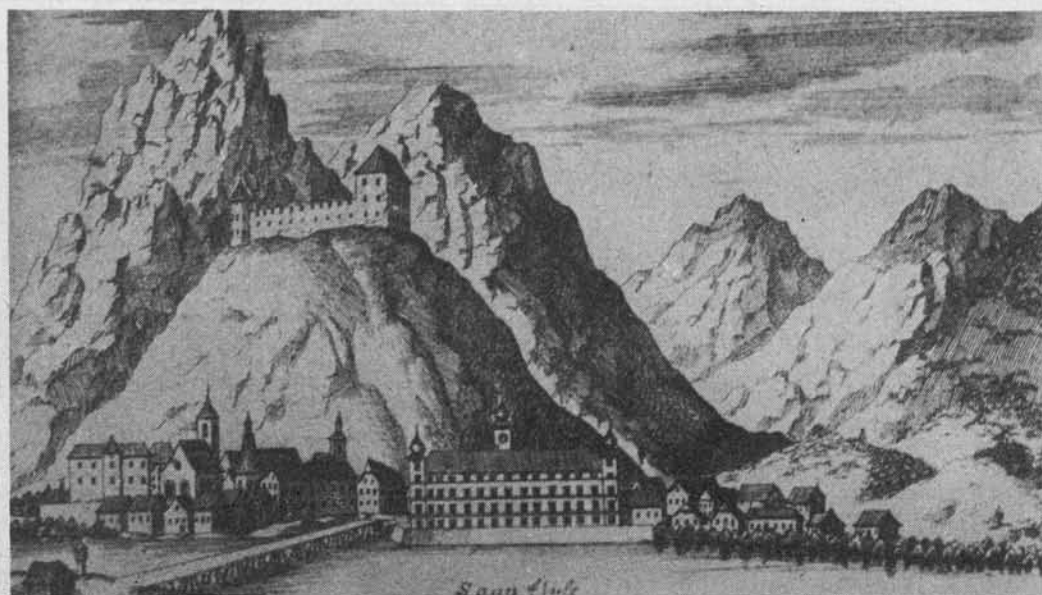
Pogled na Laško
od tamošnje pivovarne, zgoraj na levo »Stari grad«;

Pogled na Laško s Starega gradu
v ozadju pokopališče, na hribčku cerkvice sv. Krištofa,

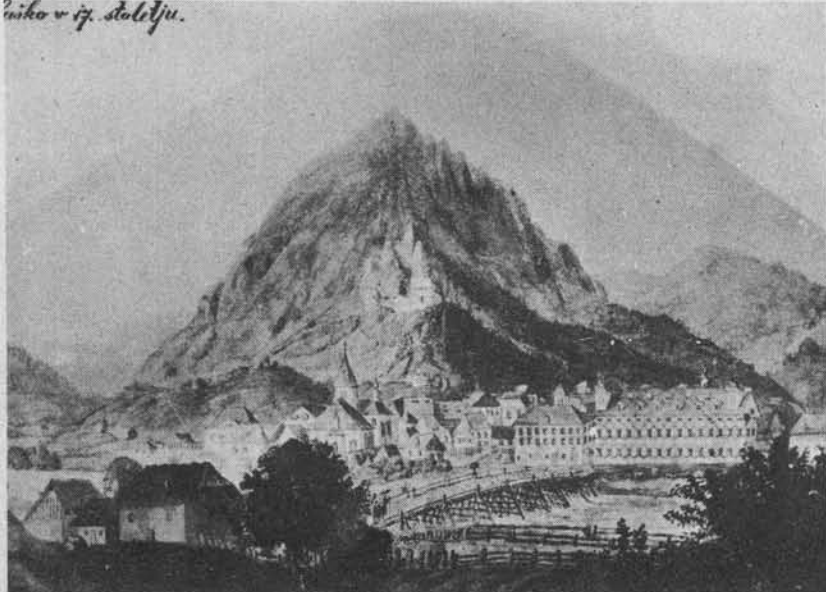

Grb mesta Laško
izvirajoč še iz XII. stoletja.

Laško v šestnajstem stoletju.

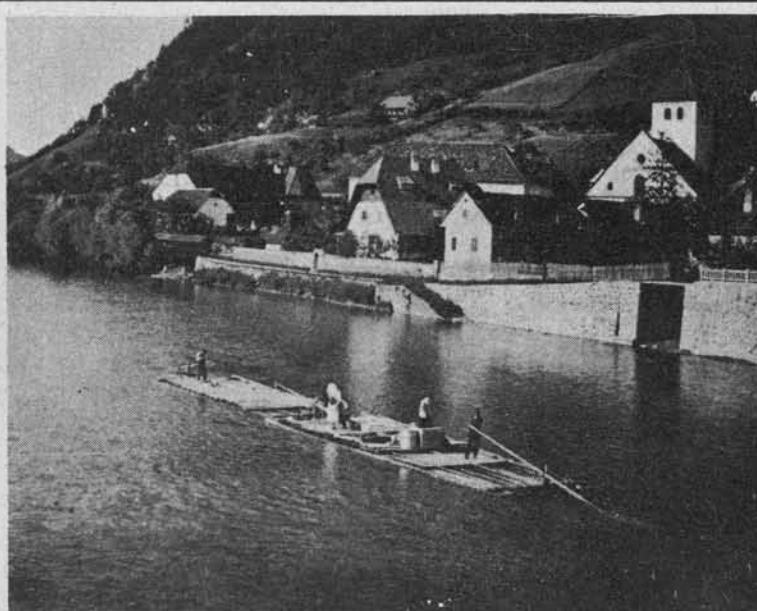
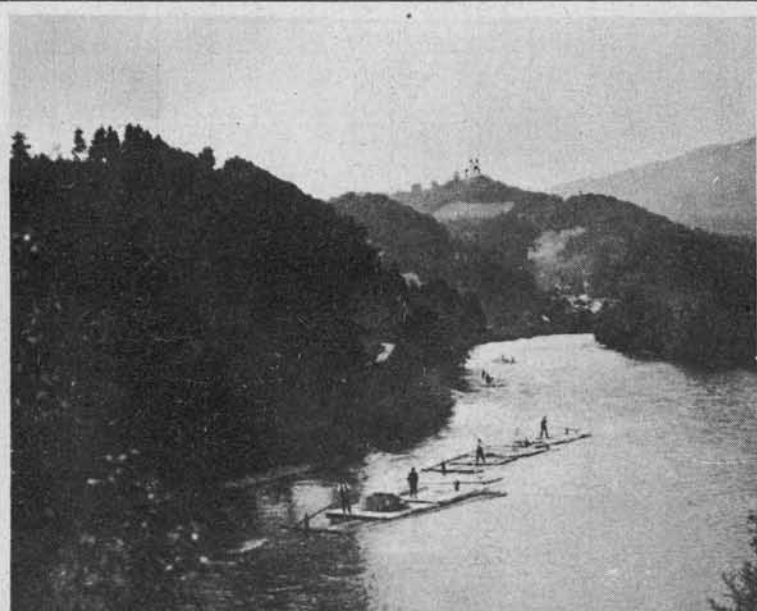
Laško v 17. stoletju.

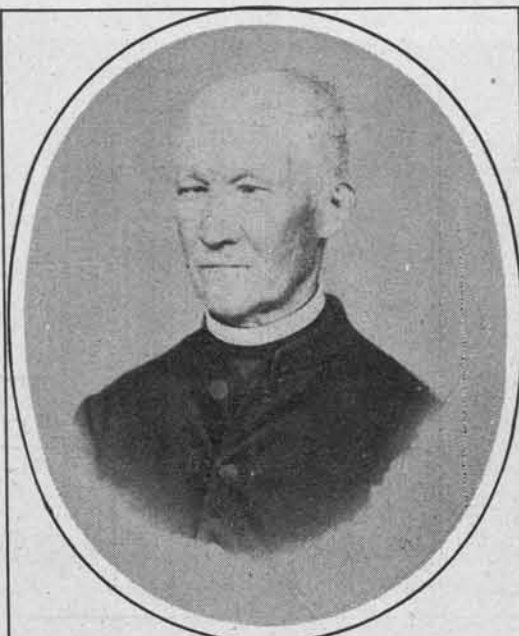
Laško v sedemnajstem stoletju.

Župna in dekanijska cerkev v Laškem; nekateri deli so ohranjeni še iz XIII. stoletja, drugi so bili dozidani pozneje v raznih dobah,

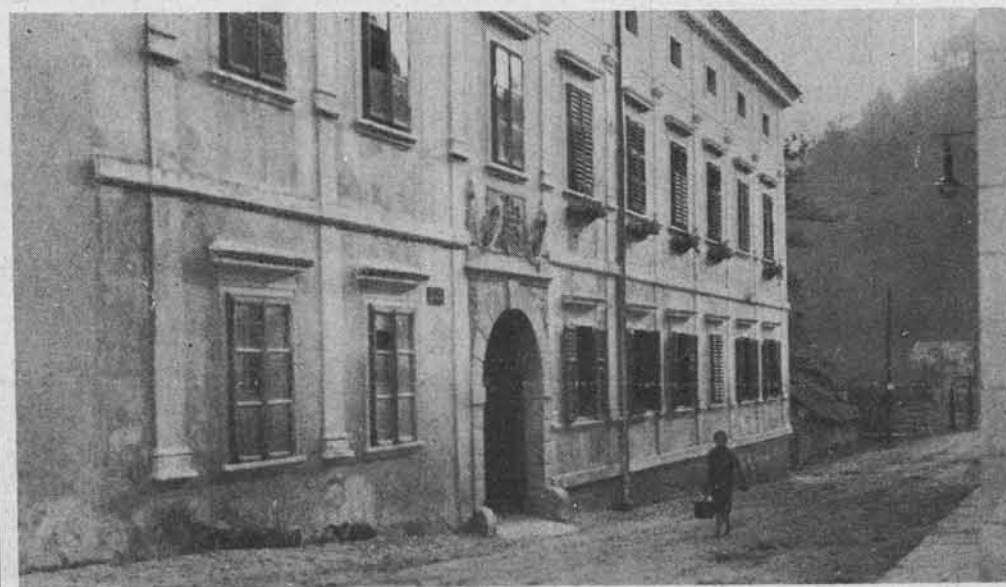
Splavarji na Savinji pri Laškem; s splavi prepeljavajo les; na vodi ostanejo časih po par tednov in zato vozijo s seboj tudi potrebni živež. — Na levi sliki je videti v ozadju cerkev sv. Mihaela.

Kanonik Anton Žuža
nekdanji laški dekan in znani narodni
buditelj; umrl leta 1884.

Pogled na Laško od severne strani
Spredej v sredini cerkev in župnišče.

Laška graščina, v kateri so nastanjeni vsi tamošnji uradi. Graščina je
last češkega grofa Vetrta pl. Lilieja.

Na desni: Pogled z dvorišča na
grajske hodnike.

Pogled na župnišče v Laškem, nekoč samostan
„templerjev“.

Na levi:
Partija iz mesia (stara kužno znamenje).

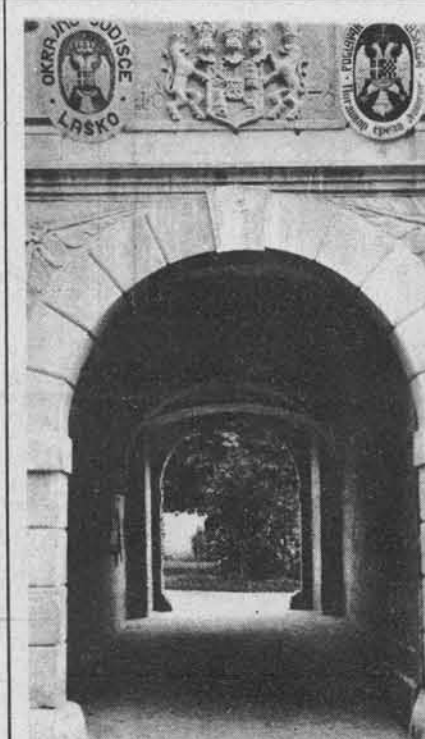

Slovenska šola v Laškem

Do prevrata je obstajala tudi nemška šola, kjer so pa sedaj učiteljska stanovanja.

Ignacij Orožen
slavni kronist, ki je bil rojen v La-
škem leta 1819.

Razvaline Starega gradu nad Laškem.

Na levi:
Portal laške graščine, v kateri so nastanjeni uradi.

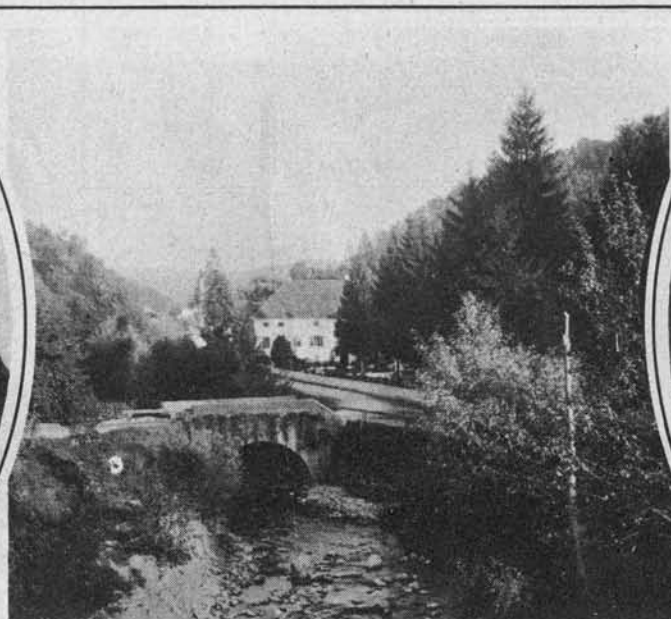
Pogled v mestni muzej, ki vsebuje bogato zbirko rimskih izkopnin in starih
listin; muzej je nastanjen v nekdanji nemški šoli.

Na desni:
Partija iz mesta.

Martin Ofsteršek
(1855—1925), edini slovenski
župan v Laškem pred vojno.

Gradič „Jakobi“ pri Laškem.

Ljudevit Potočnik
okrajni šolski nadzornik
v Laškem.

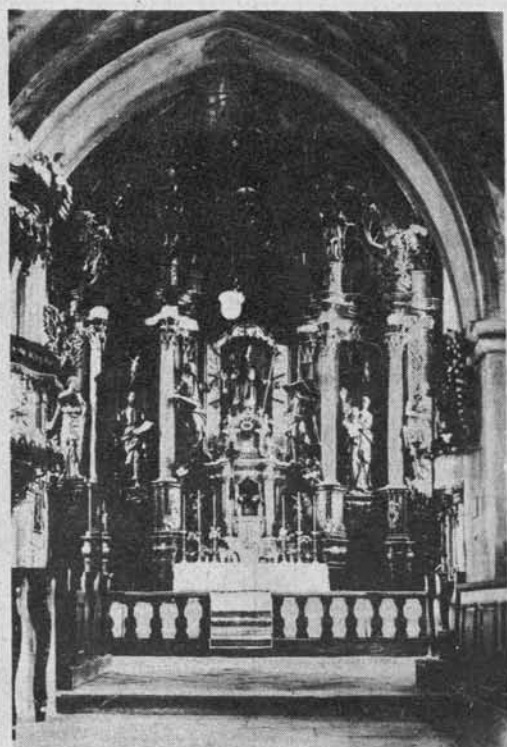
Starodavna cerkviца Marija-gradec

Cerkviца je oddaljena četrt ure od Laškega.

Freska „Smrt Device Marije“

iz leta 1521. v cerkvi Marija-gradec; ondote freske, važni umetnostno zgodovinski spomenik, so bile pred kratkim raziskane.

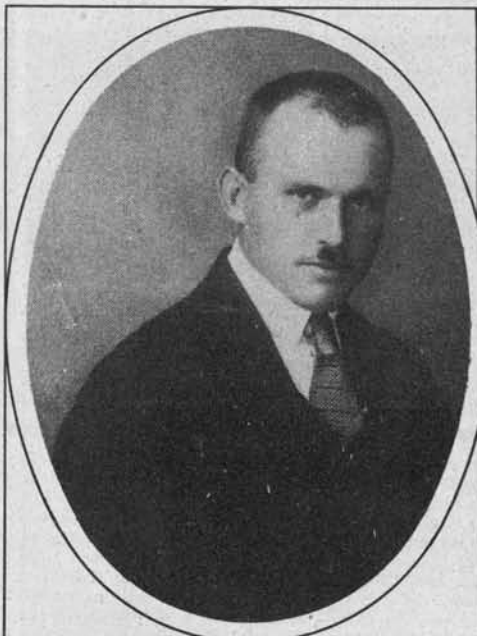

Starodavno kužno znamenje

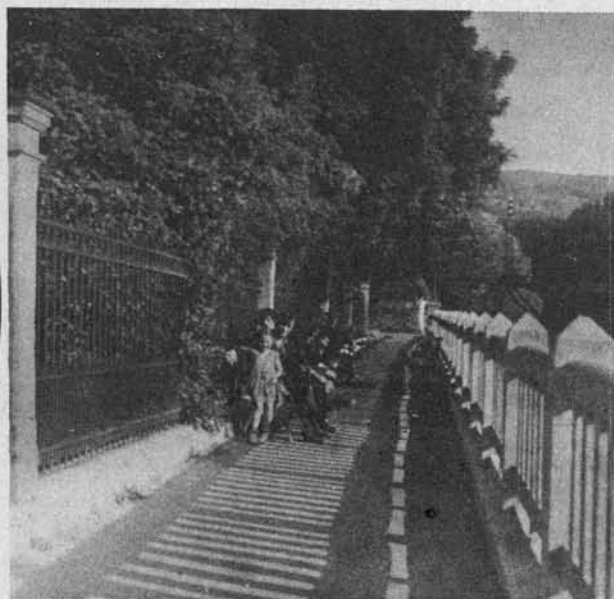
pod Sv. Mihaelom; spodaj pogled na Laško.

Na levi: **Veliki oltar** v laški župni cerkvi.
Na desni: **Romarska cerkev** sv. Mihaela
pri Laškem; spodaj laške toplice.

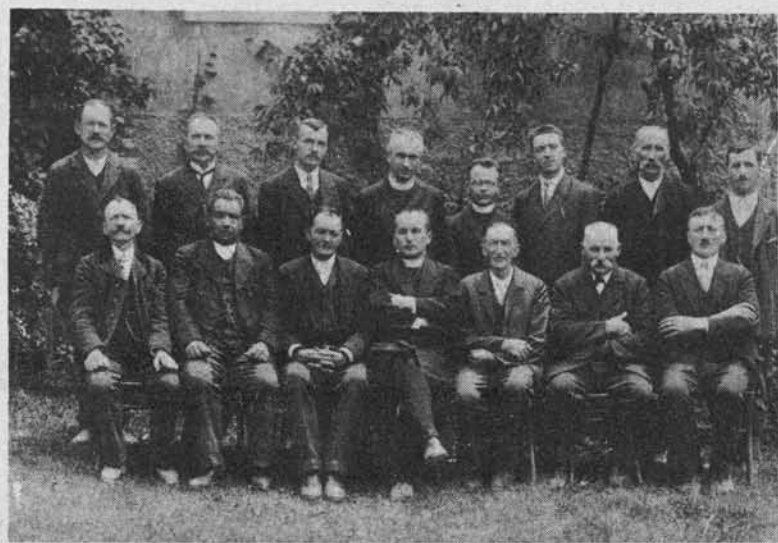
Dr. Fr. Jerina
živinozdravnik v Laškem, izredno
priljubljen v vsem okraju.

**Laška promenada na obali
Savinje.**

Mihael Brastnik
načelnik Slovenske ljudske stranke
za laški okraj.

Odbor granlince in posojilnice v Laškem

ki so jo osnovali zavedni kmetje leta 1899. Spredaj sede od leve na desno: g. Verbovšek, M. Topole (marijagraški župan), J. Krajnc, načelnik J. Lončarič (šentjernejski župnik), I. Sajtcl, A. Rebozel in M. Deželak (oblastni poslanec).

Dramatični odsek

laške Marijine družbe in Izobraževalnega društva, ki uprizarja pod vodstvom gđc. Malči Kuntarove v nadžupnijski dvorani dramatične predstave.

Združeni pevski zbor v Laškem

ki je priredil letošnje poletje pod vodstvom gosp. Kuntare lepo uspeli cerkveni koncert v laški župni cerkvi.

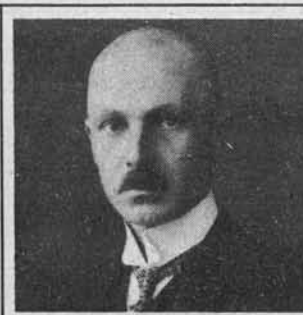
**Pogled na radio-termalno kopa-
lišče v Laškem.**

F. Maršič
okrajni glavar v Laškem.

Dr. A. Pernat
sodni svetnik in vodja
okr. sodišča v Laškem.

Dr. A. Čede
okrajni sanitetni referent v Laškem.

E. Pleskovič
davčni upravitelj v Laškem.

Jur Kislinger
šolski vodja v Laškem.

Nekaj podatkov o Laškem.

Dne 17. julija 1927 je kralj Aleksander I. podpisal dekret, s katerim se proglašajo trg Laško za mesto. Mesto Laško, ki leži ob levem bregu Savinje in ob železniški progi Zidani most—Celje, šteje približno 1250 prebivalcev in 149 hiš. V mestu je sedež okrajnega glavarstva, okrajnega sodišča, davčnega urada, 7 razredne šole, oddelka finančne kontrole, orožniške postaje, okrajnega zastopa in treh občin, t. j. mesta Laško, županstva občine Marijagradec in občine Sv. Krištof. V mestu so nastanjeni trije odvetniki, dva zdravnika, en živinozdravnik in notar. — Laško je bila nekdanj rimska naselbina. V 6. stoletju po Kr. r. so se naselili tod Slovenci, ki pa so prišli kmalu pod tuje gospostvo. Polagoma, toda z vztrajnostjo so napredovali naši predniki in tako ohranili skozi ves srednji vek do današnjega dne vso okolico slovensko. Le pred kakimi dobrimi 50 leti je tedanji trg Laško moral kloniti vsled političnega pritiska in gospodarskih razmer, ter se (do l. 1918.) udnjati oblastni nemški premoči. — Pri vstopu v mesto stoji grajsko poslopje, fidejkomis českih grofov Velter pl. Lillie, sezidano l. 1675., kakor je razvidno z letnice na pročelju. V njem je nastanjena večina uradov. Na malo vzvišenem prostoru sredi mesta stoji starinska in umetniško važna nadžupna ter dekanjska cerkev. Prvotna cerkev, oziroma kapelica je bila zgrajena že menda v 9. stoletju, kar kažejo vsi obrisi notranjine pri vhodu skozi glavni portal. Vsled prirastka prebivalstva so morali cerkev opetovano razširjati skoro na vsakih 200 let. V cerkvi sami je polno umetniških zanimivosti. Oltar v desni kapelici, kršen barok, slikarje na lesu; vse to in umetniške slike ter freske, so rariteta med našimi starimi umetniškimi ostanki. Zidava cerkve sama daje zgradbi izredno umetniško vrednost in je morda ena izmed naj-

lepših te vrste v Sloveniji. Značilno je zidano tudi župnišče, ki izvira iz prve polovice srednjega veka. Prostorno dvorišče, v sredi velik vodnjak, ob straneh pa v kvadratnem obrisu okrog in okrog lepe arkade z močnimi stebri. V mestu samem stojita dva spomenika; po ljudski tradiciji »kužna znamenja«. — Pri tej priliki moram omeniti še Valentinčev muzej, ki je nastanjen v bivši »Nemški šolice in ima polno zanimivosti umetniških vrednosti. Žal da se ga tuji kakor tudi domačini vse premalo poslužujejo. — Za mestom se vzdiguje majhen griček »Stari grad«, nekdanj last Celjskih grofov. Od tu je lep razgled po vsej okolici in je to priljubljena izletna točka domačinov in letoviščarjev. Za tem gričkom se vzdiguje 585 m visoki »Hum«, poln krasne in raznolične flore; izletna točka zlasti v zimskem času za zagrebške turiste. — Na nasprotni strani mesta se dviga hrib Sv. Mihaela s prekrasno dvostolpno cerkvijo, posvečeno istemu svetniku. V podnožju tega hriba leži ob desnem bregu Savinje priznana »Radio-termalno kopalšče in zdravilišče Laško«, z vodo 38.5° C stalne toplote. Toplice so stare že nad 70 let in so slovele radi učinkovitosti vode v bivši Avstriji daleč na okrog. Odkar se je pa ugotovilo, da je voda vreleca močno radioaktivna, se poslužujejo tega zdravilišča zlasti revmatični bolniki. Zdravilišče je zadovoljivo urejeno. V neposredni bližini teče mimo zdravilišča Savinja, čista in vabljava, ter nudi kopalcem prijeten užitek, ker dosega njena toplota v letnem času do 29° C. Južno od mesta leži ob Savinji kakih 15 minut oddaljen majhen griček s prijazno cerkvijo »Marija-gradec«, v kateri so se odkrile pred kratkim po zaslugi konzervatorja g. dr. Steleta in tukajšnjega dekana g. msgr. dr. Kruljca prekrasne freske iz l. 1521. V mestu je več kulturnih in gospodarskih društev, izmed katerih pa dvoje najstarejših, to sta »čitalnica« (1869) in »Bralno društvo« (1892) žal ne obstoja več. Obe bele-

žita v svojih zapisnikih jako bogato in častno zgodovino podrobnega kulturnega in narodnoprobudnega dela. Med ustanovitelji prvega najdemo imena: Orožen, Elsbacher, Znidaršič, Flis, Ripšl i. dr., Bralnemu društvu pa je bil prvi načelnik agilni narodni delavec kaplan Leopold Skuhersky. — V neposredni bližini mesta stoji poslopja bivše Delniške pivovarne v Laškem, sedaj last »Uniona«. Od marca tega leta se v teh prostorih pivo več ne vari, in želeti je, da pride v te prostore kaka nova industrija. V mestu samem pa imamo tvornico »Kamenit«, ki izdeluje umetni strešni škriplj. Pol ure hoda v smeri proti Celju stoji ogromen transformator »Falske elektrarne«, ki vodi napeljavo tu mimo v Hrastnik in dalje v Trbovlje. Približno dobre pol ure od Laškega leži v severozahodni smeri tudi premogovnik »Huda jama«, last Trboveljske premogokopne družbe, z dnevno kapaciteto 70 vagonov. Južnovzhodno od mesta leži še premogovnik »Drobnidol«, ki daje menda najboljši premog v Jugoslaviji, dosega namreč po trditvi podjetja do 7000 kalorij. — Železniška proga nam nudi vse prilike za ugodno zvezo s Celjem, z Mariborom, Ljubljano in Zagrebom. Razdalje in cene so skoro na vse tri strani enake, iz česar se najbolje vidi, da ležita Laško in Celje uprav v osrčju Slovenije. Mimo Laškega pelje tudi okrajna cesta Celje—Zidani most, ki je vsled svoje lege, negovanega stanja in izpeljave tik ob Savinji (čez Rimske toplice) priljubljena izletna točka za celjske in zagrebške avtomobiliste. — Kot letovišče nudi Laško tuju vse, kar si želi: lepi sprehodi ob Savinji, male ture na Hum in druge hribe v sosesčini, prireditve koncertov v hotelih in zdravilišču, dobra postrežba v hotelih »Tadina«, »Savinja«, »Henke« in »Termac«, lepe zgradbe in snažna stanovanja — vse to daje kraju obelježje malega a ličnega mesteca, kateremu želimo za bodočnost polnega razcvita in najlepšega prospeha.

Radio-termalno kopalšče «Laško»

sloveče po uradno konstatirani visoko radio-aktivni, naravno topli vodi (38.5° C), ki ozdravlja reumo, ishias, neuralgijo, ženske bolezni, nevrozo živčevja in srca, posp. presnovno snovi ter je najboljši lek proti pojav. staranja, arterioskleroze, tabes dorsualis, myelititis.

Solne kopeli

in kopeli v bistri Savinji. 100 sob. Elektr. luč. Senčnat park. Tenis. Lepi sprehodi. Oskrba v zdraviliškem domu po zmernih cenah.

Otvorjeno tudi pozimi!
Izven gl. sezone znižane cene.

Ustanovljeno 1864.

And. Elsbacher Laško

Trgovina z manufakturo, s špicerijo, z železnino, s steklom, kolonialnim in z drobnim blagom ter z deželnimi pridelki.

Komisijske zaloge:

Vacuum Oil Company d. d. v Zagrebu in Prvega mestnega mlina v Celju.

Monopolska veleprodaja soli za laški okraj.

Nabavna in prodajalna zadruga v Laškem

trgovina z mešanim blagom.

V tem posloplju je tudi sedež okrajnega zastopa ter posojilnice, katere last je ta hiša.

*V lokalnu, v katerem ni našega lista, tudi ni mesta za našega človeka -
za to brezpogojno zahtevajte »Slovenca« povsod!*

Jos. Osolin Laško

Trgovina z mešanim blagom, s poljedelskimi stroji in z železnino. — Eksport lesa, hrastovih in bukovih pragov ter oglja, sena in slame.

Podružnica;
šmarjeta pri Rim. toplicah.

Hotel Tadina v Laškem

Krasne sobe za tučce. Izborna postrežba. Zmerne cene.

Lastnik:

Ivan Tadina.

Hotel „Henke“ Laško (pri kolodvoru)

Senčnat vrt. — Izvrstna kuhinja. — Izborne pijače. Sobe za tučce vedno na razpolago.

Hotel „Savinja“

Sobe za tučce. Lep senčnat vrt. Prvovrstna postrežba.

Imejateljica hotela:
Petrina Trop.